Arbetsmarknadsutskottets betänkande 1983/84:18

om kontant stöd vid arbetslöshet m. m.

I betänkandet behandlas *dels* proposition 1983/84:126 om ändringar i det kontanta arbetsmarknadsstödet m. m. och i anslutning härtill proposition 1983/84:100 i fråga om bilaga 12 punkt B 3, *dels* fjorton motioner av vilka elva har väckts under allmänna motionstiden och tre med anledning av proposition 126.

I ärendet har Arbetslöshetskassornas samorganisation inkommit med en den 26 mars 1984 dagtecknad skrivelse.

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om anvisning av 2 447 889 000 kr. till arbetslöshetsersättningar och utbildningsbidrag. Anslagsfrågan återkommer i AU 1983/84:24.

De nu gällande reglerna om ersättningarna vid arbetslöshet fastställdes år 1973. De regeländringar som föreslås i proposition 126 och som utskottet godtar är föranledda av erfarenheterna från tillämpningen under den gångna tioårsperioden. En del av ändringarna gäller både ersättningarna till de arbetslöshetsförsäkrade och det kontanta arbetsmarknadsstödet (KAS) till icke-försäkrade. Vissa ändringar tar enbart sikte på KAS och har bl. a. till syfte att förenkla länsarbetsnämndernas handläggning av detta stöd.

I anslutning till ärendet behandlas motionsledes framställda utredningskrav som gäller en översyn av arbetslöshetsförsäkringen (m), uppdatering av den tidigare ALF-utredningen (c), fortsatta förbättringar av ersättningsvillkoren (vpk) samt utvärdering av effekterna av arbetsmarknadspolitiken (m).

Av de övriga frågorna i betänkandet har några behandlats tidigare under riksmötet med anledning av betänkandet AU 1983/84:7. Det gäller bl. a. om bättre ersättningsmöjligheter för föräldrar som vårdat eget barn i hemmet eller som vid arbetslöshet får svårigheter med barntillsynen.

Arbetslöshetsersättningarnas storlek m. m. behandlas i AU 1983/84:24 med anledning av proposition 150. Ersättningarna spelar en viktig roll vid de s. k. pensioneringarna av arbetstagare i åldern 58 år 3 månader. Den frågan behandlas i AU 1983/84:22.

Reservationer har fogats till detta betänkande av moderata samlingspartiet, centerpartiet, folkpartiet och vänsterpartiet kommunisterna.

Regeringens förslag

Proposition 1983/84:100 bilaga 12

I den aktuella bilagan föreslår regeringen under punkt B 3 (s. 118–119) att riksdagen skall till Bidrag till arbetslöshetsersättning och utbildningsbidrag för budgetåret 1984/85 beräkna ett förslagsanslag av 2 316 650 000 kr.

Proposition 1983/84:126

I propositionen föreslår regeringen efter föredragning av statsrådet Leijon att riksdagen skall

dels anta de till propositionen fogade förslagen till

1. lag om ändring i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring,
2. lag om ändring i lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd,

dels till Bidrag till arbetslöshetsersättning och utbildningsbidrag för budgetåret 1984/85 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 2 447 889 000 kr.

Lagförslagen fogas som bilaga till detta betänkande.

Motionerna

Motioner från allmänna motionstiden

1983/84:373 av Egon Jacobsson (s) och Bengt Silfverstrand (s)

I motionen yrkas

2. att riksdagen begär att regeringen i samarbete med kommunerna och berörda arbetsmarknadsparter fortsätter att utveckla system som innebär att utförsäkring från arbetslöshetskassan förhindras och arbetslösheten därmed tidsbegränsas.

Yrkande 1 i motionen behandlas i AU 1983/84:21.

1983/84:428 av Lars Werner m. fl. (vpk)

I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag innebärande att arbetssökande som i övrigt är berättigad till erkänd arbetslöshetskassa eller kontant arbetsmarknadsstöd bör erhålla denna ersättning även om kommunal barnomsorg inte kan erbjudas.

1983/84:512 av Sten Andersson i Malmö (m)

I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändring av A-kassornas utbetalningsregler enligt vad som anförts i motionen.

1983/84:870 av Lars-Ove Hagberg m. fl. (vpk)

I motionen yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den som hotas av arbetslöshet bör garanteras beredskapsarbete enligt vad i motionen anförs,

2. att riksdagen hemställer hos regeringen om förslag som innebär att om den utförsäkrade inte kan garanteras beredskapsarbete, skall förlängd arbetslöshetsersättning utgå enligt vad i motionen anförs,

3. att riksdagen hemställer hos regeringen om förslag om att arbetsmarknadsutbildning skall vara kvalificerande för arbetslöshetsersättning.

1983/84:916 av Alf Wennerfors m. fl. (m)

I motionen yrkas

18. att riksdagen under anslaget B 3. Bidrag till arbetslöshetsersättning och utbildningsbidrag för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 1 816 650 000 kr.

Motionen behandlas beträffande punkt 6 i UbU 1983/84:19 och beträffande punkt 26 i AU 1983/84:17 samt i övrigt i AU 1983/84:21.

1983/84:1961 av Bengt Wittbom (m)

I motionen yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående arbetslöshetsersättning vid frivillig arbetslöshet.

1983/84:2045 av Karin Andersson m. fl. (c)

I motionen yrkas

1. att riksdagen beslutar uttala sig för att en uppdatering görs av utredningen om allmän arbetslöshetsförsäkring så att de ekonomiska konsekvenserna av förslaget i dagens situation blir belysta.

Motionen behandlas i övriga delar i ett senare sammanhang.

1983/84:2092 av Jan-Erik Wikström m. fl. (fp)

I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till regelförändringar i fråga om statsbidragen till arbetslöshetskassorna enligt vad som anförs i motionen.

Beträffande motionens motivering hänvisas till motion 1983/84:2088.

1983/84:2387 av Agne Hansson m. fl. (c)

I motionen yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om möjlighet att behålla arbetslöshetsunderstöd i samband med nystartande av verksamhet i egen regi m. m.

1983/84:2507 av Jan-Erik Wikström m. fl. (fp)

I motionen yrkas

9. att riksdagen uttalar sig för att vård av egna barn bör räknas som kvalifikationstid för KAS och uppdrar åt regeringen att utarbeta förslag till erforderlig lagändring.

Motionen behandlas i övriga delar i andra sammanhang.

1983/84:2528 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c)

I motionen yrkas med hänvisning till vad som anförts i motion 1983/84:2524

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag om förändrade regler för arbetslöshetsersättningen i enlighet med vad som anförs i motionen.

Yrkande 2 i motionen behandlas i AU 1983/84:23.

Motioner med anledning av proposition 126

1983/84:2679 av Lars Werner m. fl. (vpk)

I motionen yrkas

5. att riksdagen hemställer hos regeringen om förslag till förändringar av arbetslöshetsförsäkringen i övrigt, i enlighet med vad som anförs i motionen,

Motionen behandlas i övriga delar i AU 1983/84:24.

1983/84:2680 av Elver Jonsson (fp) och tredje vice talmannen Karl Erik Eriksson (fp)

I motionen yrkas

1. att riksdagen beslutar att riktpunkten för statsbidraget till arbetslöshetskassorna skall vara i överensstämmelse med 1982 års riksdagsbeslut samt

2. att riksdagen beslutar införa följande tillägg i förslaget till ändring i lagen om kontant arbetsmarknadsstöd:

6 §

Rätt till --- 75 timmar. Med förvärvsarbete skall i detta avseende jämställas vård av eget barn som inte har fyllt åtta år.

1983/84:2681 av Alf Wennerfors m. fl. (m)

I motionen yrkas

1. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av en utvärdering av den förda arbetsmarknadspolitiken,

2. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som anförts om en framtida arbetslöshetsförsäkring,

3. att riksdagen beslutar att begära att regeringen lägger förslag om ett statsbidragssystem för arbetslöshetskassor i enlighet med vad som anförts i motionen,

4. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om den otillfredsställande situationen vid start av eget företag.

Utskottet

Inledning

Utskottet har tidigare under detta riksmöte övervägt olika frågor om villkoren för ersättningarna vid arbetslöshet, nämligen i det i höstas avgivna betänkandet AU 1983/84:7. Till grund för det betänkandet låg ett antal

motioner från det närmast föregående riksmötet. Före utskottets behandling inhämtades yttranden över motionerna från AMS, Arbetslöshetskassornas samorganisation (SO) och de berörda huvudorganisationerna på arbetsmarknaden. Några av de i höstas behandlade frågorna aktualiseras på nytt i detta sammanhang.

I det nämnda betänkandet aviserade utskottet att regeringen avsåg att i budgetpropositionen eller annan proposition till våren 1984 ta upp vissa frågor om ersättningarna vid arbetslöshet. Detta sker i proposition 126. Denna gäller olika förändringar i regelsystemet som visat sig påkallade i tillämpningen. En del av förändringarna som avser det kontanta arbetsmarknadsstödet (KAS) anges ha till syfte att förenkla handläggningen av ansökningarna om detta kontantstöd.

Till propositionens förslag hör dessutom anvisande av medel för nästa budgetår till anslaget Arbetslöshetsersättning och utbildningsbidrag.

Reglerna om ersättningarna vid arbetslöshet har vidare tagits upp till behandling i här redovisade 14 motioner, av vilka elva väcktes under den allmänna motionstiden i år och de övriga tre i anslutning till proposition 126.

En fråga som uppmärksammats det senaste året är de s. k. pensioneringarna av arbetstagare i åldern 58 år 3 månader med utnyttjande av arbetslöshetsförsäkringen. Den frågan berörs i en annan proposition, 162, som jämte anslutande motioner behandlas i betänkandet AU 1983/84:22.

Regeringen har i proposition 150 återkommit till frågan om anslagstilldelningen och har därvid även föreslagit höjning av ersättningarna m. m. Dessa förslag behandlas i betänkandet AU 1983/84:24.

Utskottet beklagar att det inte varit möjligt att ta upp de ovan redovisade aktuella förslagen beträffande ersättningarna vid arbetslöshet och deras finansiering till en sammanhållen bedömning i ett sammanhang.

Utskottet har i betänkandet AU 1983/84:21 redovisat sin syn på utvecklingen på arbetsmarknaden och avser att återkomma till den frågan i betänkandet AU 1983/84:24. I det sammanhanget kommer också att tas upp till övervägande synpunkter av det slag som har förts fram i motion 2681 av Alf Wennerfors m. fl. (m) i det ämnet.

Utskottet övergår härefter till att i sak behandla proposition 126 och de föreliggande motionerna och börjar med vissa utredningskrav som har ställts i några av motionerna.

Utredningsverksamhet

Vid mitten av 1970-talet startades ett utredningsarbete med sikte på en allmän arbetslöshetsförsäkring. Det utfördes av ALF-utredningen och ledde fram till betänkandet Allmän arbetslöshetsförsäkring (SOU 1978:45). Betänkandet har, utom på ett par punkter, inte föranlett någon åtgärd från statsmakternas sida.

I höstas avstyrkte utskottet en motion om en ny utredning om allmän arbetslöshetsförsäkring. Moderata samlingspartiets företrädare i utskottet

reserverade sig i det sammanhanget (AU 1983/84:7, res. nr 1) till förmån för *en sammanhållen översyn av det system som gäller för ersättningarna vid arbetslöshet.* Som aktuella frågor för översynen angav reservanterna följande:

1. Kostnadsfördelningen mellan staten å ena samt arbetslöshetskassorna och deras medlemmar å andra sidan.
2. Systemet för äldreavgångarna vid personalinskränkningar, dvs. de s. k. pensioneringarna av arbetstagare som är 58 år och 3 månader.
3. Avstängningsreglerna när det gäller arbetstagare som frivilligt slutat en anställning.
4. Stödet till arbetslösa företagare.
5. Problemet med det växande antalet utförsäkrade.
6. Frågan i vilken omfattning vård av egna barn bör vara ersättningsgrundande.

I motion 2681 föreslår Alf Wennerfors m. fl. (m) att en sammanhållen översyn kommer till stånd. Behovet av en sådan översyn har tidigare berörts i den under allmänna motionstiden väckta motionen 916 av Alf Wennerfors m. fl. (m). Det tillfogas i motion 2681 att en bärande tanke bakom förslagen är att de som har arbete skall vara med och ta ansvar för dem som saknar arbete. Arbetslöshetsförsäkringen bör ge en grundläggande trygghet för personer som har blivit utan arbete. Det är därför enligt motionärerna angeläget att arbetsmarknadsmyndigheterna aktivt verkar för att så många som möjligt ansluter sig till denna försäkring, vilket bör ges regeringen till känna.

Den nyssnämnda reservationen från moderata samlingspartiet avslogs vid kammarbehandlingen i höstas. Därmed har riksdagen tidigare under riksmötet redan tagit ställning till behovet av en översyn av det slag som begärs i motion 2681. Enligt utskottets mening finns det inte skäl för riksdagen att nu ändra uppfattning, så mycket mindre som flertalet av de frågor motionärerna vill ha belysta antingen på nytt prövas i sak inom ramen för det föreliggande ärendet eller inom kort kommer att övervägas i annat sammanhang.

Vad som anförs i motionen om arbetslöshetsförsäkringens uppgift att ge ekonomisk grundtrygghet åt arbetslösa och om angelägenheten av en ökad anslutning till försäkringen kan utskottet instämma i. Det är likaså viktigt att arbetsförmedlingen upplyser om denna försäkringsmöjlighet. Detta ingår som ett naturligt led i den allsidiga och opartiska information om arbetsmarknadsförhållandena varmed förmedlingen har att tillhandagå sina kunder. Någon åtgärd för att utöka denna informationsverksamhet synes inte vara påkallad. Med hänsyn härtill och till vad i övrigt anförts avstyrker utskottet motion 2681 i denna del.

Karin Andersson m. fl. (c) föreslår i motion 2045 om jämställdhet mellan kvinnor och män att riksdagen skall uttala sig för en *uppdatering av den tidigare utredningen om en allmän arbetslöshetsförsäkring.* Motionärerna förklarar att centerpartiet principiellt håller fast vid tanken att en allmän

arbetslöshetsförsäkring bör införas men att de i det ekonomiska läge som råder avstår från att lägga fram förslag om en sådan försäkring. Det är dock enligt motionärerna önskvärt att få belyst de ekonomiska konsekvenserna av utredningens förslag i dagens situation.

ALF-utredningen presenterade sitt betänkande om en allmän arbetslöshetsförsäkring år 1978. Under de år som gått därefter har det av kostnadsskäl inte ansetts möjligt att genomföra en allmän arbetslöshetsförsäkring i enlighet med utredningens förslag. Motionärerna anser själva att det inte heller nu är aktuellt att ta initiativ till en sådan reform. Utskottet gör samma bedömning men av den följer att det i dagsläget knappast kan anses påkallat att göra nya kalkyler för reformkostnaderna och ta upp den i samband därmed ofrånkomliga frågan hur dessa kostnader skall finansieras. Med hänsyn härtill avstyrker utskottet att riksdagen gör det i motion 2045 begärda uttalandet.

Vänsterpartiet kommunisterna anför i motion 2679 att den stora arbetslösheten i landet gör att krav måste ställas på *fortsatta förbättringar av arbetslöshetsförsäkringen.* Från Arbetslöshetskassornas samorganisations sida har bl. a. föreslagits slopande av karensdagarna, sänkning av åldersgränsen för förlängd ersättningsrätt, jämkningar av arbetsvillkoret och förändrade utbetalningsrutiner beträffande statsbidragen till kassorna. Motionärerna föreslår att riksdagen skall begära att regeringen lägger fram förslag så att riksdagen utan större dröjsmål kan besluta om sådana förbättringar av arbetslöshetsförsäkringen.

De förändringar av kontantstödet vid arbetslöshet som övervägs i detta ärende berör delvis även arbetslöshetsförsäkringen. Riksdagen kommer inom kort att få ta ställning till ersättningsnivåerna på grundval av förslagen i proposition 150 och anslutande motioner. Med regeringsförslagen tillgodoses också kassornas önskemål om tätare bidragsutbetalningar. Utskottet utgår från att det även framdeles skall vara möjligt att reformera villkoren för ersättningarna vid arbetslöshet. Den takt i vilken detta kan ske avgörs av vad som ur finansieringssynpunkt är möjligt. Utskottet är inte berett att i anslutning till de nämnda förestående förändringarna av ersättningssystemet föreslå nya kostnadskrävande åtaganden utan avstyrker motion 2679 i föreliggande del med hänvisning till de nu gjorda uttalandena.

I detta sammanhang tar utskottet upp ett yrkande i motion 2681 av Alf Wennerfors m. fl. (m) om *utvärdering av den förda arbetsmarknadspolitiken.* Motionärerna konstaterar att de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna är otillräckliga i den meningen att det fortfarande finns arbetslösa. Det oaktat får emellertid åtgärderna negativa effekter. Som exempel anförs att beredskapsarbetena på många områden har kommit att ersätta reguljära arbetstillfällen och att de stora utgifterna för stödåtgärderna leder till negativa statsfinansiella effekter. Det höga skattetrycket och den stora statsupplåningen minskar enligt motionen möjligheterna att få en expansiv ekonomi som kan bereda fler personer arbete. Det har inte gjorts någon utvärdering

av de fulla effekter på den reguljära arbetsmarknaden av en arbetsmarknadspolitik av en typ och omfattning som bedrivits i Sverige under lång tid. Därför föreslår motionärerna att en sådan utvärdering snarast sätts i gång.

I anslutning till att riktlinjer fastlades för arbetsmarknadspolitiken år 1966 tillsattes det påföljande året en särskild expertgrupp för utredningsverksamhet i arbetsmarknadsfrågor, EFA. Expertgruppens uppgift var just att biträda vid uppläggningen av forskning och utredningsverksamhet rörande arbetsmarknadspolitikens effekter. År 1981 ombildades expertgruppen till delegationen för arbetsmarknadspolitisk forskning. Resultaten av forsknings- och utredningsverksamheten har hittills sammanfattats i två betänkanden (SOU 1974:29 och 1978:60). Ett tredje betänkande är aktuellt för publicering. Med hänsyn till vad som i motionen sägs om beredskapsarbeten skall tilläggas att regeringen nyligen har tilldelat EFA ett bidrag med 221 000 kr. till en förstudie av dessa arbetens samhällsekonomiska effekter. Inriktningen av EFA:s fortsatta forsknings- och utredningsverksamhet behandlas i proposition 1983/84:107 om forskning och i betänkandet AU 1983/84:17.

Det kan därjämte hänvisas till den omprövning av den förda arbetsmarknadspolitiken som sker genom de offentliga utredningarna på arbetsmarknadsområdet, exempelvis den förra året avslutade kommittén för arbetsmarknadsutbildning och företagsutbildning och den nu pågående AMS-kommittén. Enligt utskottets mening finns det inte något behov av att vid sidan av den forsknings- och utredningsverksamhet som redan bedrivs starta en utvärdering med den i motion 2681 begärda inriktningen. Utskottet avstyrker därför motionen i den nu behandlade delen.

Statsbidragen till arbetslöshetskassorna

Reglerna om statsbidragen till de erkända arbetslöshetskassorna ändrades under år 1982 i två omgångar.

På våren 1982 beslöt riksdagen efter förslag från den dåvarande regeringen om en revidering av statsbidragsreglerna så att nivån på bidragen skulle komma att motsvara ca 80 % av kassornas kostnader mot tidigare ca 90 %. Därefter beslöt riksdagen efter regimskiftet på hösten samma år att bidragsnivån skulle återställas till ca 90 %. De nu gällande statsbidragsbestämmelserna finns i SFS 1982:1222.

I partimotionerna 2528 och 2092 från allmänna motionstiden av centerpartiet resp. folkpartiet förordas en översyn av finansieringen av arbetslöshetskassorna med sikte på att uppnå en besparing på statsbudgeten med 500 milj. kr. I centerpartimotionen anförs som rimligt att de som har arbete i ökad utsträckning bidrar till tryggheten för dem som är arbetslösa.

Frågan återkommer i de med anledning av proposition 126 väckta motionerna 2681 av Alf Wennerfors m. fl. (m) och 2680 av Elver Jonsson (fp) och tredje vice talmannen Karl Erik Eriksson (fp). I motion 2681 föreslås att riksdagen skall ge regeringen i uppdrag att lägga fram förslag om en sänkning

av statsbidragsnivån till 80 % fr. o. m. år 1985. Motionärerna ser detta som ett första steg mot ett ökat försäkringsinslag i ersättningssystemet, varigenom arbetsmarknadens parter får ett mera direkt ansvar för löneutvecklingens konsekvenser. Enligt motion 2680 var sänkningen av statsbidraget på våren 1982 ett sätt att finansiera den höjning av dagpenningen som då skedde. Det tilläggs i motionen att folkpartiet ser ett nytt beslut i samma riktning som den enda möjligheten att finansiera en rimlig höjning av ersättningarna vid arbetslöshet.

De statsbidragsfrågor det här gäller debatterades ingående under år 1982. Motionsledes framställda krav om en bidragsnivå på 80 % återkom förra året och avslogs då av riksdagen (jfr AU 1982/83:21 s. 61–63). Några nya argument i sakfrågan har inte förts fram i motionerna som avstyrks av utskottet.

Ersättningsvillkoren

Företagares arbetslöshet

Beträffande såväl arbetslöshetsförsäkringen som KAS gäller relativt restriktiva regler om ersättningen till arbetslösa företagare. Ersättningsrätt inträder normalt först när fasta och lösa tillgångar har avyttrats och företaget har avregistrerats.

Frågan om arbetslöshetsbegreppet har uppmärksammats av Arbetslöshetskassornas samorganisation i en skrivelse till regeringen i början av år 1983 samt i utskottets betänkande AU 1983/84:7.

I proposition 126 anförs att motiven för det restriktiva arbetslöshetsbegreppet beträffande företagare fortfarande äger giltighet. I ett par avseenden förordas dock en uppmjukning av gällande praxis. Således bör sådana personer som rent faktiskt inte deltar i driften av ett företag utan enbart av formella skäl är registrerade som t. ex. delägare kunna få ersättning vid arbetslöshet, om denna beror på att de har haft en anställning i en annan verksamhet och den anställningen har upphört. Inte heller bör den omständigheten att en arbetslös har ett inregistrerat företag ovillkorligen utesluta rätt till arbetslöshetsersättning. Slutligen bör personer som kombinerar en deltidsanställning med ett begränsat engagemang i ett företag kunna få ersättning om deltidsanställningen upphör. Det förutsätts då att vederbörande inte ökar sin verksamhet i företaget.

De föreslagna uppmjukningarna av arbetslöshetsbegreppet ses i propositionen som tillämpningsfrågor, vilka utan lagändring bör kunna lösas inom ramen för det gällande regelsystemet. Däremot föreslås ändringar i 13 § lagarna om arbetslöshetsförsäkring och om KAS beträffande den särskilda karenstiden för arbetslösa företagare. Den är enligt dessa lagrum två månader. Det är emellertid en karenstid som inte tillämpas i praktiken, och den föreslås slopad varigenom karenstiden för företagare blir fem dagar liksom för andra ersättningstagare.

I motion 2387 föreslår Agne Hansson m. fl. (c) att en arbetslös bör få rätt att upp till sex månader behålla arbetslöshetsunderstöd vid start av eget företag. Vidare förordas att arbetslöshetsersättning skall kunna utgå utan hinder av att en arbetslös företagare inte har avregistrerat sin firma.

Alf Wennerfors m. fl. (m) ifrågasätter i motion 2681 om den i propositionen föreslagna tillämpningen är till fyllest för att avhjälpa den situation som råder och som enligt AMS karakteriseras av att "de drabbade finner ofta reglerna oförståeliga och absurda och menar att de hindrar alla försök att genom egen verksamhet försöka lösa arbetslöshetssituationen". Motionärerna ser det som mycket väsentligt att möjligheten för en person att lösa en sådan situation genom att starta ett eget företag inte hindras. De vill därför att regeringen skall underrättas om vad som i motionen anförts om den otillfredsställande situationen vid start av eget företag.

I de i propositionen förordade uppmjukningarna av arbetslöshetsbegreppet ingår som ovan nämnts att man slopar det nuvarande ovillkorliga kravet på att en företagare skall ha avregistrerat sin firma innan ersättning utgår. Härigenom tillgodoses motsvarande yrkande i motion 2387.

Vad sedan gäller det i samma motion framställda yrkandet om *bibehållen rätt till arbetslöshetsersättning under sex månader vid start av egen verksamhet* erinras om att ett likartat motionsyrkande avstyrktes av utskottet i betänkandet AU 1983/84:7. Utskottet ansåg att ett genomförande av det då föreliggande motionsförslaget skulle strida mot det grundläggande arbetsvillkoret för ersättningarna vid arbetslöshet. Det kunde inte heller anses lämpligt att inom arbetslöshetsersättningarnas ram införa en ny form av ekonomiskt stöd till företagsetablering. I stället angav utskottet andra vägar att söka sig fram på för att göra det lättare för arbetslösa att börja egen verksamhet, bl. a. att man bygger vidare på de försök som pågår att ge långtidsarbetslösa näringshjälp vid start av eget företag. Utskottet noterar att regeringen har tagit fasta på dessa uttalanden och i proposition 150 föreslår försök med särskilt bidrag till arbetslösa som startar egen verksamhet. Bidraget avses för arbetslösa som är lägst 20 år och skall utgå i stället för arbetslöshetsersättningen. För arbetslösa ungdomar i åldern 18–19 år finns redan en motsvarande stödmöjlighet inom ramen för verksamheten med ungdomslag. Med hänsyn till det anförda avstyrker utskottet motion 2387 i dess helhet.

Vad ovan sagts har tillämpning även på yrkandet i motion 2681 om tillkännagivande till regeringen om den *otillfredsställande situationen för arbetslösa vid start av eget företag*. Det finns därför inte anledning för riksdagen att nu göra ett tillkännagivande till regeringen med det i motion 2681 föreslagna innehållet. Motionen avstyrks sålunda i den aktuella delen.

De ovan refererade uppmjukningarna av *arbetslöshetsbegreppet i fråga om företagare i övrigt* har inte motsagts i de med anledning av propositionen väckta motionerna. De biträds av utskottet, som även tillstyrker lagändringarna beträffande *karenstiden för företagare*.

Vård av eget barn m. m.

I arbetsvillkoret för KAS liksom för ersättningarna från arbetslöshetskassa ingår att den arbetslöse skall ha arbetat minst fem månader under en s. k. ramtid av tolv månader omedelbart före arbetslöshetens början. Av dessa fem månader får två anses som jämställda med arbetad tid om sökanden har vårdat barn och under den tiden uppburit föräldrapenning. Dessutom gäller att om sökanden vårdat barn som inte fyllt två år och tiden inte jämställs med arbetad tid så räknas tiden i stället som s. k. överhoppningsbar tid, dvs. den räknas inte in i den nyssnämnda ramtiden.

Folkpartiet anser i motion 2507 det vara en angelägen rättvisefråga ur bl. a. jämställdhetssynpunkt att vård av egna barn kvalificerar för KAS och föreslår att riksdagen skall uppdra åt regeringen att utarbeta förslag till erforderlig lagändring.

Med hänvisning till att vård av egna barn i hemmet inte värderas på samma sätt som vårdarbete på institutioner och till att nuvarande tidsgränser är för snäva föreslår Elver Jonsson (fp) och tredje vice talmannen Karl Erik Eriksson (fp) i motion 2680 att det i 6 § i lagen om KAS görs ett tillägg av innebörd att vård av eget barn i hemmet till dess barnet fyller åtta år skall jämställas med förvärvsarbete.

Frågan om utvidgad rätt för föräldrar att tillgodoräkna vård av eget barn som förvärvsarbete prövades i betänkandet AU 1983/84:7. Utskottet påpekade att bakom det för arbetslöshetsersättningarna gällande arbetsvillkoret ligger tanken att ersättningarna bör förbehållas dem som har en någorlunda aktuell anknytning till arbetsmarknaden. Sett från den synvinkeln innebär tvåmånadersregeln och regeln om överhoppningsbar tid att särskild hänsyn redan har tagits till småbarnsföräldrarna. En förändring till förmån för dessa föräldrar tillstyrktes av SACO/SR vid utskottets tidigare remissbehandling men avstyrktes av AMS, SO, LO och TCO som påpekade att ett realiserande av förslaget också är en kostnadsfråga. Riksdagen avslog i höstas den då föreliggande motionen i ämnet. Utskottet anser att det sedan dess inte har tillkommit några nya omständigheter som ger anledning till en ändrad bedömning och avstyrker därför motionerna 2507 och 2680 i föreliggande delar.

Vid bestämmandet av arbetsvillkoret enligt 6 § i lagen om KAS – dvs. kravet att sökanden skall ha arbetat minst fem månader av tolv – räknas som arbetad månad endast månad då förvärvsarbete utförts under minst tio dagar eller minst 70 timmar. Som en av flera föreslagna förenklingar i lagen förordas i propositionen att kravet på arbete i fortsättningen anges till minst 75 timmar (dagantalet slopas samtidigt). Ändringsförslaget tillstyrks av utskottet.

Svårigheter med barntillsyn

Ett huvudvillkor för arbetslöshetsersättningarna är att sökanden står till arbetsmarknadens förfogande, dvs. sökanden skall vara oförhindrad att ta ett lämpligt arbete om och när det erbjuds. För en sökande som har vård om barn är huvudregeln att barntillsynen skall vara ordnad för ett normalt dagtidsarbete om sökanden skall anses stå till arbetsmarknadens förfogande.

Det nu sagda får till följd att en arbetslös som inte kan ta ett erbjudet arbete på grund av svårigheter för hemkommunen att ordna plats i den kommunala barnomsorgen ofta går miste om arbetslöshetsersättning. Denna ordning har kritiserats i motioner som väckts under en följd av år sedan mitten av 1970-talet. Senast behandlades en motion av det slaget i betänkandet AU 1983/84:7. Vid remissbehandlingen av motionen invändes samfällt att problemet borde lösas inom ramen för barnomsorgen och inte göras till en arbetsmarknadspolitisk fråga. Motionen avslogs av riksdagen (reservation av vpk).

Frågan har därefter på nytt tagits upp i motion 428 av Lars Werner m. fl. (vpk) som vill att regeringen skall lägga fram förslag som syftar till att arbetslöshetsersättning skall kunna utgå även om kommunal barnomsorg inte kan erbjudas. Yrkande och motivering sammanfaller i det väsentliga med den i betänkandet AU 1983/84:7 behandlade motionen.

Dessutom behandlas frågan i proposition 126. I denna redovisas de modifieringar av huvudregeln som redan görs i tillämpningen. Det sägs att man utan några direkta ingrepp i lagstiftningen i den praktiska tillämpningen bör kunna göra en rimlig avvägning mellan de olika intressen som gör sig gällande. Ersättningsrätten bör på det sättet kunna utvidgas i vissa situationer. I propositionen anges särskilt det fallet att en förälder i samband med ofrivillig arbetslöshet oförskyllt går miste om sin barnomsorgsplats. I ett sådant fall bör föräldern få behålla rätten till arbetslöshetsersättning under den tid det tar att på nytt ordna barntillsynen.

I propositionen framhålls vidare kommunernas roll, och det påpekas att mycket beror på vilka regler kommunerna tillämpar när det gäller rätten att behålla en barnomsorgsplats och förtur till en sådan plats för en förälder som erbjuds arbete. Utskottet instämmer häri. Genom ett förbättrat samspel mellan de kommunala reglerna för barnomsorgsplatsernas fördelning och den smidigare tillämpning av reglerna för arbetslöshetsersättningarna som förordats i propositionen bör det finnas bättre förutsättningar än nu att lösa problem av det slag som påtalats i motion 428, som följaktligen inte bör leda till någon riksdagens åtgärd.

Vad som anförts i propositionen i det aktuella avsnittet lämnas utan erinran i den mån annat inte framgått av det ovan anförda.

Avstängningsreglerna

En medlem i en arbetslöshetskassa kan under viss tid avstängas från rätten till ersättning i bl. a. det fallet att han eller hon frivilligt lämnar sin anställning utan giltig anledning. Avstängningstiden är 20 ersättningsdagar (= fyra veckor); för korttidsanställningar gäller kortare avstängningstider. Avstängning kan ske också på andra grunder, och avstängningsregler finns även för KAS.

I två motioner, 512 av Sten Andersson i Malmö (m) och 1961 av Bengt Wittbom (m), förespråkas regeländringar som hindrar att arbetslöshetsersättning utgår till arbetstagare som frivilligt lämnar sina anställningar. Motionärerna hänvisar till de snabbt ökande statsutgifterna för ersättningarna vid arbetslöshet och till uppgifter som sägs tyda på att det också finns en snabbt ökande frivillig arbetslöshet.

Frågan tas vidare upp i motion 916 av Alf Wennerfors m. fl. (m) som ett led i en tänkt översyn av systemet för ersättningar vid arbetslöshet. Motionärerna anser – utan att i den motionen på denna punkt ställa något yrkande – att det bör övervägas om det inte bör gälla en längre karenstid för dem som lämnar sin anställning på egen begäran. En sådan mindre långtgående sanktion infördes år 1982 på förslag av den dåvarande tvåpartiregeringen. Under andra halvåret 1982 gällde sålunda en avstängningstid som i normalfallen var 30 ersättningsdagar (sex veckor). Efter lagändring på hösten samma år är avstängningstiden från år 1983 nu gällande 20 ersättningsdagar i normalfallen. Detta har bedömts vara en sanktion som är kännbar nog för den enskilde arbetstagaren. Mot den bakgrunden kan det enligt utskottets uppfattning inte anses aktuellt att ta initiativ till en skärpning av avstängningsreglerna. I synnerhet gäller detta om en skärpning av det drastiska slag som förordas i motionerna 512 och 1961 som avstyrks. Det bör observeras att de ovan beskrivna avstängningsreglerna som nämnts gäller normalfallen. Om en arbetstagare under avstängningstiden avvisar erbjudande om ett nytt lämpligt arbete kan hon eller han avstängas på nytt med fördubbling av avstängningstiden som följd.

Övriga regeländringar

I den föregående framställningen har redovisats några av ändringsförslagen i proposition 126 beträffande villkoren för ersättningarna vid arbetslöshet. Därutöver föreslås följande i propositionen:

Slopande av den s. k. 50-dagarsregeln, dvs. den regel enligt vilken ersättning endast utgår under 50 dagar till den som arbetar på deltid.

Ändrade regler för s. k. ersättningsförbjudna dagar.

Införande – efter mönster från försäkringskassorna – av ett system för omprövning och rättelse av beslut i de ersättningsärenden som handläggs av arbetslöshetskassorna resp. länsarbetsnämnderna.

Modifiering av kravet på arbetsgivarintyg när det uppstår svårigheter för sökanden att förete sådant intyg.

Vidare föreslås ett antal regeländringar som uteslutande gäller KAS och har till syfte att förenkla handläggningen av denna stödform. De mest betydelsefulla förändringarna gäller ersättningstidens längd och kvalifikationsgrunderna.

Ersättningstiden är för KAS 150 dagar, men för dem som fyllt 55 år är den 300 dagar. För dem som fyllt 60 år är ersättningstiden obegränsad, dvs. den löper till dess stödtagaren vid 65 års ålder får rätt till pension. Obegränsad ersättningstid kan i vissa fall också gälla för dem som fyllt 55 men inte 60 år, vid fall av s. k. strukturarbetslöshet. Den obegränsade ersättningstiden föreslås slopad liksom särregeln för strukturarbetslösa. Ersättningstiden för KAS avses i fortsättningen vara 150 dagar utom för dem som fyllt 55 eller 60 år, för vilka tiden skall vara 300 resp. 450 dagar.

Kvalifikationsgrunderna för KAS skiljer sig så till vida från de grunder som gäller för arbetslöshetsförsäkringen att även olika former av utbildning kan kvalificera för KAS. Emellertid gäller skilda regler om det är fråga om ungdomsutbildning, vuxenutbildning (som måste vara yrkesinriktad) eller arbetsmarknadsutbildning. De olika reglerna sägs vålla problem i handläggningen liksom de nuvarande reglerna om att sökanden inom fem månader efter utbildningens slut skall ha ställt sig till arbetsmarknadens förfogande (dvs. ha anmält sig som arbetssökande hos arbetsförmedlingen) och varit arbetssökande i minst tre månader. Beträffande den närmare utformningen av förslagen till dessa och övriga regelförenklingar hänvisas till framställningen i propositionen (s. 22–28).

De i detta avsnitt aktuella regeländringarna har lämnats utan invändning i de med anledning av propositionen väckta motionerna. Utskottet anser för sin del att ändringsförslagen bör antas av riksdagen liksom lagförslagen i övrigt i den mån de inte redan behandlats i det föregående.

Åtgärder mot utförsäkring

Egon Jacobsson (s) och Bengt Silfverstrand (s) föreslår i motion 373 att riksdagen skall uppdra åt regeringen att tillsammans med kommunerna och parterna på arbetsmarknaden utveckla system som innebär att utförsäkring från arbetslöshetskassa förhindras och arbetslöshetstiden därmed begränsas.

Vidare föreslår Lars-Ove Hagberg m. fl. (vpk) i motion 870 – med hänvisning till att det är nödvändigt att vidta snabba åtgärder mot det ökande antalet utförsäkringar –

att alla som hotas av utförsäkring garanteras beredskapsarbete,

att i de fall samhället inte kan uppfylla garantin ersättning från arbetslöshetskassa fortsätter att utgå tills beredskapsarbete kan erbjudas,

att arbetsmarknadsutbildning jämställs med arbete och därmed kvalificerar för ersättning från arbetslöshetskassa utan den begränsning som nu gäller.

På hösten 1982 beslöt AMS att långtidsarbetslösa skulle prioriteras i förmedlingsarbetet. Syftet var att motverka utförsäkringarna. Därefter har regeringen, i juni 1983, beslutat att arbetslösa kassamedlemmar som är yngre än 60 år och som riskerar att bli utförsäkrade skall anvisas beredskapsarbete om de begär det. Beredskapsarbete får i sådana fall vägras endast om det föreligger synnerliga skäl, dvs. i rena undantagsfall. I proposition 1983/84:150 bilaga 4 (s. 20–21) redovisas en av AMS gjord uppföljning av hur denna rätt till beredskapsarbete hittills har utnyttjats med ledning av erfarenheterna från tre län under fjärde kvartalet 1983. Det anmäls samtidigt att utförsäkringshotade i åldern 60–64 år inte längre skall undantas.

Med regeringens åtgärder har i praktiken införts en rätt till beredskapsarbete för utförsäkringshotade, och enligt proposition 150 har också en betydande nedgång i antalet utförsäkrade kassamedlemmar kunnat noteras mellan tredje och fjärde kvartalen 1983. Genom dessa åtgärder får syftet med motion 373 anses vara tillgodosett. Utskottet är i vart fall inte berett att föreslå ytterligare åtgärder med anledning av motionen. Vad nu sagts gäller också om motion 870. Beträffande önskemålet i motionen om att deltagande i arbetsmarknadsutbildning skall kvalificera för rätt till arbetslöshetsersättning skall tilläggas att man f. n. får tillgodoräkna sig två utbildningsmånader. Ett likartat motionsyrkande från vänsterpartiet kommunisterna om att deltagande i arbetsmarknadsutbildning fullt ut skall jämställas med förvärvsarbete avstyrktes av utskottet i betänkandet AU 1983/84:8 (s. 24) och avslogs av riksdagen. Utskottet anser inte att det nu finns skäl för ett ändrat ställningstagande. Med hänsyn härtill och till vad i övrigt anförts bör inte heller motion 870 leda till någon riksdagens åtgärd.

Anslagsfrågor

Ersättningarna vid arbetslöshet samt utbildningsbidragen till deltagarna i arbetsmarknadsutbildning och yrkesinriktad rehabilitering finansieras till 65 % av en arbetsgivaravgift, arbetsmarknadsavgiften. Återstående del finansieras över statsbudgeten via förslagsanslaget Bidrag till arbetslöshetsersättning och utbildningsbidrag.

I proposition 126 föreslås att det angivna anslaget för nästa budgetår uppförs med 2 447 889 000 kr. Medelsbehovet är i propositionen baserat på att arbetslösheten för medlemmarna i arbetslöshetskassorna kommer att motsvara sex ersättningsdagar per medlem och år. För KAS beräknas antalet stöddagar uppgå till 5 miljoner. När det gäller utbildningsbidragen utgår beräkningen från en omfattning av 100 000 deltagare i arbetsmarknadsutbildningen.

Alf Wennerfors m. fl. (m) föreslår i motion 916 från allmänna motionstiden ett anslag av 1 816 650 000 kr. Beloppet anges uttryckligen vara preliminärt, och i motion 2681 av Alf Wennerfors m. fl. (m) med anledning av den föreliggande propositionen anförs att regeringens anslagsberäkning

kan befaras vara otillräcklig med hänsyn till att den bild som tecknas av arbetslösheten synes vara alltför optimistisk. Om den i motion 2681 föreslagna minskningen av bidragen till arbetslöshetskassorna genomförs torde det finnas bättre förutsättningar att det föreslagna anslaget skall räcka till.

Utskottet konstaterar att regeringen senare i proposition 150 föreslagit en uppräkning av anslaget med 115 milj. kr. och därtill en höjning av arbetsmarknadsavgiften. Anslagsfrågorna kommer alltså inom kort att få övervägas på nytt av utskottet. Det synes dock under alla omständigheter vara behövligt att anvisa ett anslag med det i proposition 126 begärda beloppet, att ligga till grund för de fortsatta övervägandena med anledning av proposition 150 jämte motioner. Samtidigt bör det i motion 916 framställda anslagsyrkandet av formella skäl avslås.

Utskottets hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *en sammanhållen översyn av ersättningssystemet vid arbetslöshet*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:2681 yrkande 2,
2. beträffande *uppdatering av utredningen om en allmän arbetslöshetsförsäkring*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:2045 yrkande 1,
3. beträffande *fortsatta förbättringar av arbetslöshetsförsäkringen*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:2679 yrkande 5,
4. beträffande *utvärdering av arbetsmarknadspolitiken*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:2681 yrkande 1,
5. beträffande *statsbidragen till arbetslöshetskassorna*
   att riksdagen avslår motionerna 1983/84:2092, 1983/84:2528 yrkande 1, 1983/84:2680 yrkande 1 och 1983/84:2681 yrkande 3,
6. beträffande *bibehållen rätt till arbetslöshetsersättningar vid start av eget företag m. m.*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:2387,
7. beträffande *den otillfredsställande situationen för arbetslösa vid start av eget företag*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:2681 yrkande 4,
8. beträffande *arbetslöshetsbegreppet för företagare i övrigt*
   att riksdagen godkänner vad som anförts i proposition 1983/84:126 i motsvarande del,
9. beträffande *karenstiden för företagare*
   att riksdagen antar 13 § i de till propositionen fogade förslagen till lag om ändring i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring resp. lag om ändring i lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd,

10. beträffande *vård av eget barn m. m.*
att riksdagen med avslag på motionerna 1983/84:2507 yrkande 9 och 1983/84:2680 yrkande 2 antar 6 § i de till propositionen fogade förslagen till lag om ändring i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring resp. lag om ändring i lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd,
11. beträffande *svårigheter med barntillsyn*
att riksdagen med bifall till propositionen i motsvarande del avslår motion 1983/84:428,
12. beträffande *avstängningsreglerna*
att riksdagen avslår motionerna 1983/84:512 och 1983/84:1961,
13. beträffande *övriga regeländringar*
att riksdagen antar propositionens lagförslag i den mån dessa inte behandlats i föregående moment,
14. beträffande *åtgärder mot utförsäkring*
att riksdagen avslår motionerna 1983/84:373 yrkande 2 och 1983/84:870,
15. beträffande *anslagsfrågor*
att riksdagen med bifall till regeringens förslag samt med avslag på motion 1983/84:916 yrkande 18 till *Bidrag till arbetslöshetsersättning och utbildningsbidrag* för budgetåret 1984/85 under tionde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 2 447 889 000 kr.

Stockholm den 3 maj 1984

På arbetsmarknadsutskottets vägnar
FRIDA BERGLUND

Närvarande: Frida Berglund (s), Erik Johansson (s), Anders Högmark (m), Bengt Wittbom (m), Arne Fransson (c), Lahja Exner (s), Gustav Persson (s), Sonja Rembo (m), Lars-Ove Hagberg (vpk), Sten Östlund (s), Ingrid Hemmingsson (m), Christer Skoog (s), Bo Nilsson (s), Ingvar Karlsson i Bengtsfors (c) och Eric Hägelmark (fp).

Reservationer

1. En sammanhållen översyn av ersättningssystemet vid arbetslöshet (mom. 1)

Anders Högmark, Bengt Wittbom, Sonja Rembo och Ingrid Hemmingsson (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar "Utskottet har" och slutar "det ämnet" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i betänkandet AU 1983/84:21 redovisat sin syn på utvecklingen på arbetsmarknaden. När utskottet nu återkommer till den frågan så är det för att teckna en nödvändig bakgrund till de överväganden som görs i det följande om arbetslöshetsförsäkringens roll i arbetsmarknadspolitiken.

Det kan då först konstateras att arbetsmarknadsministern i sitt anslagsäskande tecknar en rosig bild av den förväntade situationen på arbetsmarknaden under det kommande budgetåret. Uppskattningen av det genomsnittliga antalet arbetslöshetsdagar per medlem, 6 dagar, överensstämmer visserligen med regeringens intentioner om arbetslösheten men inte med den situation man rimligen kan förvänta sig. Trots att vi är inne i en högkonjunktur ligger arbetslösheten kvar på en hög nivå. Under 1983 uppgick antalet ersättningsdagar till 7,2.

Endast en mindre del av arbetslösheten är betingad av den friktionsarbetslöshet som uppstår i samband med normala rörelser på arbetsmarknaden. Huvuddelen kan relateras till de strukturella problem som gjort sig gällande under det senaste decenniet. Den ekonomiska politik som varit vägledande för arbetarrörelsen under hela efterkrigsperioden, i vilken den solidariska lönepolitiken och en selektiv arbetsmarknads- och industripolitik varit hörnstenar, har successivt lett till ökande obalanser i hela ekonomin med negativa effekter på arbetsmarknaden.

Just nu har avtal slutits på flera avtalsområden. Den samstämmiga bilden av dessa är att löneökningarna har blivit så stora att regeringens inflationsmål riskerar att inte kunna uppfyllas. Regeringens handläggning av den del av avtalsrörelsen som den direkt kan påverka, avtalen för de statligt anställda, har i hög grad bidragit till den uppkomna situationen. Detta, tillsammans med regeringens oförmåga att vidta andra åtgärder för att förbättra den ekonomiska situationen, pekar på att den svenska ekonomin håller på att utvecklas i enlighet med de linjer som i den nyligen publicerade långtidsutredningen, LU 84, benämns referensalternativet. Detta alternativ, vilket närmast har till uppgift att visa hur illa det kan gå för svensk ekonomi, pekar bl. a. på en total arbetslöshet på över 10 %.

Till det nu sagda bör tillfogas att det finns skäl att anta att de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna passerat sin optimala volym. Regeringens arbetsmarknadspolitik har kommit in i en ond cirkel. Ytterligare stora satsningar på traditionella arbetsmarknadspolitiska åtgärder bidrar till att förhindra den nödvändiga saneringen av ekonomin. Därigenom hämmas näringslivets

tillväxt och situationen på arbetsmarknaden försvåras ytterligare. Regeringens ekonomiska politik angriper inte de underliggande problemen i svensk ekonomi. Den marginella förbättring av arbetsmarknaden som förväntas under det närmaste året till följd av den internationella konjunkturuppgången riskerar därför att bli temporär, och problemen på arbetsmarknaden förvärras under en kommande konjunkturnedgång.

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar "I höstas" och på s. 6 slutar "denna del" bort ha följande lydelse:

Utvecklingen under den gångna tioårsperioden efter 1973 års reformer av kontantstödet kännetecknas av den snabba utgiftsstegringen särskilt under de senaste åren samtidigt som medlemsavgifternas andel av utgifterna minskat kraftigt. År 1974 var kassornas inkomster från avgifter 226 milj. kr. och från statsbidrag 543 milj. kr. År 1982 var motsvarande siffror 319 milj. kr. resp. 3 486 milj. kr. Medlemsavgiften uppgick det sistnämnda året till i genomsnitt 8 kr. 27 öre per månad, en nästan försumbar utgift för den enskilde medlemmen. Därmed kan arbetslöshetsförsäkringen sägas ha förlorat sin karaktär av försäkring. Till detta bidrar att systemet kompletteras av avtalsenliga stödformer som avgångsbidrag och avgångsersättningar. Uppsägningslönerna för det fall arbetsgivaren kommer på obestånd tryggas av den statliga löncgarantin.

En annan påtaglig förändring är de senaste årens starka ökning av antalet utförsäkrade. Under år 1983 utförsäkrades 17 000 personer och vid det senaste årsskiftet var ytterligare 43 000 personer i riskzonen.

De ökande utgifterna för arbetslöshetsersättningarna har medfört en ökad belastning för produktionen genom att arbetsmarknadsavgiften har höjts från 0,8 till 1,3 %. Avgiften täcker 65 % av statens utgifter för arbetslöshetsersättningarna liksom för utbildningsbidragen. Det förefaller inte realistiskt att räkna med att andelen kan ökas.

Inom utskottet har tidigare övervägts behovet av en översyn av nuvarande system för ersättningar vid arbetslöshet (AU 1983/84:7 res. nr 1). Mot den ovan tecknade bakgrunden framstår det som ofrånkomligt att vidta åtgärder som låter arbetslöshetsförsäkringen återfå sin karaktär av försäkring med uppgift att ge en grundläggande ekonomisk trygghet för dem som blivit utan arbete. Härvid bör möjligheterna att välja dagpenning genom tilläggsförsäkringar särskilt beaktas. För att påskynda en sådan utveckling bör en översyn nu komma till stånd. Andra aktuella frågor för denna översyn är följande:

1. Kostnadsfördelningen mellan staten å ena samt arbetslöshetskassorna och deras medlemmar å andra sidan.

2. Systemet för äldreavgångarna vid personalinskränkningar, dvs. de s. k. pensioneringarna av arbetstagare som är 58 år och 3 månader.

3. Avstängningsreglerna när det gäller arbetstagare som frivilligt slutat sin anställning.

4. Stödet till arbetslösa företagare.

5. Problemet med det växande antalet utförsäkrade.

6. Frågan i vilken omfattning vård av egna barn bör vara ersättningsgrundande.

En bärande tanke bakom förslagen är att de som har arbete skall vara med och ta ansvar för dem som saknar arbete. Som redan sagts bör arbetslöshetsförsäkringen ge en grundläggande trygghet för personer som blivit utan arbete. Det är därför angeläget att arbetsmarknadsmyndigheterna aktivt verkar för att så många som möjligt ansluter sig till denna försäkring.

Regeringen bör underrättas om vad som anförts om en översyn av arbetslöshetsförsäkringen med inriktning på dess framtida utformning och om arbetsmarknadsmyndigheternas medverkan till en ökad anslutning till försäkringen.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *en sammanhållen översyn av ersättningssystemet vid arbetslöshet*
   att riksdagen med bifall till motion 1983/84:2681 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

2. Uppdatering av utredningen om en allmän arbetslöshetsförsäkring (mom. 2)

Arne Fransson (c), Ingvar Karlsson i Bengtsfors (c) och Eric Hägelmark (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 7 som börjar "ALF-utredningen presenterade" och slutar "begärda uttalandet" bort ha följande lydelse:

ALF-utredningen presenterade sitt betänkande om en allmän arbetslöshetsförsäkring år 1978. Under de år som gått därefter har det av kostnadsskäl inte ansetts möjligt att genomföra en allmän arbetslöshetsförsäkring i enlighet med utredningens förslag. Det finns dock skäl att påminna om att när utredningsarbetet inleddes rådde en bred politisk enighet om behovet av att ersätta det nuvarande systemet för ersättningar vid arbetslöshet med en allmän arbetslöshetsförsäkring. De ekonomiska svårigheter som har rått kan inte undanskymma det faktum att reformbehovet kvarstår. Fortfarande är det många som helt saknar ekonomiskt stöd vid arbetslöshet, och andra är hänvisade till det begränsade skydd som det kontanta arbetsmarknadsstödet utgör. Framför allt gäller detta kvinnorna. Därför bör det inledda reformarbetet vidmakthållas genom att ALF-utredningens resultat hålls à jour med den fortsatta utvecklingen.

Det är inte bara ersättningsnivåer, kostnadskalkyler och finansieringsfrågor som behöver ses över. Under de sex år som förflutit sedan utredningen lade fram sitt betänkande har det arbetsmarknadspolitiska åtgärdssystemet förändrats. Det finns anledning att studera hur dessa förändringar påverkar utredningens förslag. Man kan här peka på att utvecklingen av skolans

uppföljningsansvar och tillkomsten av ungdomslagen har medfört att behovet av kontantstöd vid arbetslöshet praktiskt taget bortfallit för stora ungdomsgrupper. Nämnda och andra ungdomsåtgärder är exempel på betydelsefulla förändringar av de tidigare förutsättningarna för den aktuella reformen.

Vad nu anförts om en uppdatering av ALF-utredningens förslag bör bringas till regeringens kännedom.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *uppdatering av utredningen om en allmän arbetslöshetsförsäkring*
att riksdagen med bifall till motion 1983/84:2045 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

3. Fortsatta förbättringar av arbetslöshetsförsäkringen (mom. 3)

Lars-Ove Hagberg (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 7 som börjar "De förändringar" och slutar "gjorda uttalandena" bort ha följande lydelse:

Förslagen om arbetslöshetsersättningarna i den föreliggande propositionen 126 och i den senare propositionen 150 är initierade av en rad framställningar som under loppet av de senare åren har inkommit till regeringskansliet från myndigheter och organisationer, däribland Arbetslöshetskassornas samorganisation. Det framgår av vad som anförs i proposition 126 (s. 30) att framställningarna skall anses behandlade genom de förslag som har lagts fram i den propositionen. Man kan härav dra slutsatsen att framställningarna – i den mån de inte tillgodosetts genom förslagen i propositionerna 126 och 150 – inte kommer att leda till någon ytterligare åtgärd från regeringens sida.

Detta innebär att regeringen har lagt åt sidan bl. a. förslag från Samorganisationen som, om de genomförs, har stor betydelse för både de arbetande och de arbetslösa. Det gäller frågor som sammankoppling av ersättningsnivåerna med löneförändringarna, slopande av karensdagarna, förlängd ersättningsrätt för arbetstagare i 50-årsåldern och vissa uppmjukningar av arbetsvillkoret, bl. a. för deltidsarbetande.

En fortsatt reformering av arbetslöshetsförsäkringen bör ske i enlighet med vad Samorganisationen har hemställt, och regeringen bör sålunda utan dröjsmål lägga fram förslag till realiserande av de begärda förbättringarna av försäkringen.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *fortsatta förbättringar av arbetslöshetsförsäkringen*
att riksdagen med bifall till motion 1983/84:2679 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

4. Utvärdering av arbetsmarknadspolitiken (mom. 4)

Anders Högmark, Bengt Wittbom, Sonja Rembo och Ingrid Hemmingsson (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar "I anslutning" och slutar "behandlade delen" bort ha följande lydelse:

Parallellt med en fortgående nivåhöjning av den öppna arbetslösheten har AMS andel av den totala sysselsättningen vuxit snabbt under hela 1970- och 1980-talen. Särskilt de senaste åren har antalet personer sysselsatta i permanenta arbetsmarknadspolitiska åtgärder ökat. AMS har på detta sätt fått större och större uppgifter inom ramen för sysselsättningspolitiken. Inlåsningseffekterna på arbetsmarknaden ökar med antalet konstlade arbetstillfällen. AMS möjligheter att effektivt bidra till strukturomvandlingen och med kortsiktiga konjunkturutjämnande sysselsättningsinsatser blir mindre när verket åläggs allt större reguljära sysselsättningsuppgifter.

AMS åtgärdsarsenal för att skapa konstlad sysselsättning har byggts ut. Förutom de traditionella insatsmedlen arbetsmarknadsutbildning och beredskapsarbeten har nya metoder som håller människor i AMS-sysselsättning tillkommit. Generella lönesubventioner, särskilda subventioner för de fasta jobben i den offentliga sektorn, flaskhalsutbildning, beredskapsarbeten i kombination med utbildning, ungdomslag och särskilda ungdomsprojekt är exempel på detta.

Den väldiga satsningen på AMS-politiken har negativa effekter eftersom den skapar trögrörlighet och därmed gör ett växande antal människor mindre tillgängliga på den reguljära arbetsmarknaden. AMS-insatsernas finansiering har blivit en tung börda för företag och enskilda vars skatter och avgiftsbelastning ökat starkt samtidigt som AMS-sysselsättningen vuxit ut. Detta har självklart bidragit negativt till utvecklingen av arbete och produktion. Förutsättningarna för investeringar, tillväxt och fler arbetstillfällen har försämrats. De enskilda människorna bibringas en falsk trygghetskänsla. Riskerna för att det på arbetsmarknaden uppstår ett permanent B-lag är överhängande.

Effekterna av arbetsmarknadspolitiken skall belysas genom den forsknings- och utredningsverksamhet som initieras av EFA, dvs. delegationen för arbetsmarknadspolitisk forskning. Genom EFA:s försorg har hittills publicerats två betänkanden (SOU 1974:29 och 1978:60); ett tredje är aktuellt för publicering. Vidare tog riksdagens revisorer under förra delen av 1970-talet upp effekten av vissa arbetsmarknadspolitiska åtgärder som granskningsärende (se revisorernas verksamhetsberättelse för år 1977, s. 116 f.). Härigenom har framkommit en värdefull belysning av skilda åtgärders effekter för individ och samhälle. Det har dock endast gällt begränsade fält av arbetsmarknadspolitiken, såsom yrkesmässig och geografisk rörlighet. Materialet ligger nu också ganska långt tillbaka i tiden. Som ovan framhållits har de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna numera fått en helt annan omfattning

och karaktär än tidigare. Därför är det angeläget att få klarlagt vilka effekter dessa åtgärder får på den reguljära arbetsmarknaden. Det kan konstateras att en utvärdering av de fulla effekterna på arbetsmarknaden av den förda arbetsmarknadspolitiken inte har gjorts, och en sådan utvärdering bör således snarast sättas i gång.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *utvärdering av arbetsmarknadspolitiken*
att riksdagen med bifall till motion 1983/84:2681 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

5. Statsbidragen till arbetslöshetskassorna (mom. 5)

Anders Högmark (m), Bengt Wittbom (m), Arne Fransson (c), Sonja Rembo (m), Ingrid Hemmingsson (m), Ingvar Karlsson i Bengtsfors (c) och Eric Hägelmark (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 9 som börjar "De statsbidragsfrågor" och slutar "av utskottet" bort ha följande lydelse:

Det nya bidragssystem som infördes vid årsskiftet 1982-1983 avsåg att ge arbetslöshetskassorna täckning av deras utgifter till 90 %. Det har emellertid i praktiken visat sig att kompensationen uppgår till 95 %. Därmed kan arbetslöshetsförsäkringen knappast sägas vara en försäkring i vedertagen mening.

Vid 1973 års reformering av arbetslöshetsersättningarna fastställdes en bidragsnivå som motsvarade i genomsnitt 80 % av kassornas utgifter. Därmed bevarades i rimlig grad arbetslöshetsförsäkringens ursprungliga karaktär av en försäkring för inkomstbortfall på grund av arbetslöshet. Den ordning som infördes på våren 1982 och kom att gälla under andra halvåret 1982 innebar en genomsnittlig statsbidragsnivå av 80 % vilket motiverades med att de som har ett arbete bör visa sin solidaritet med kamrater som saknar arbete genom att ta på sig en något höjd avgift till sina arbetslöshetskassor. Denna fördelningspolitiska motivering sammanfaller med det önskvärda i att behålla inslaget av försäkring där medlemmarna får vara med att genom avgifterna ta ett ansvar för kostnadsutvecklingen inom kassorna. Ett tredje motiv för att sänka statsbidragen till kassorna är att en sådan åtgärd ger en påtaglig besparingseffekt i statsbudgeten utan att den leder till särskilt kännbara avgiftshöjningar för kassamedlemmar.

Det synes vara tekniskt okomplicerat att införa den statsbidragsnivå som här förespråkas redan från den 1 juli i år. Författningsmässigt bör det vara möjligt att repliera på den bidragsförordning som gällde andra halvåret 1982 (SFS 1982:434 i den ursprungliga lydelsen). Regeringen bör med andra ord bemyndigas att tillämpa de grunder för statsbidragsgivningen till arbetslöshetskassorna som antogs av riksdagen på våren 1982.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *statsbidragen till arbetslöshetskassorna*
att riksdagen med bifall till motionerna 1983/84:2092, 1983/84:2528 yrkande 1, 1983/84:2680 yrkande 1 och 1983/84:2681 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

6. Vård av eget barn (mom. 10)

Arne Fransson (c), Ingvar Karlsson i Bengtsfors (c) och Eric Hägelmark (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 11 som börjar "Frågan om" och slutar "föreliggande delar" bort ha följande lydelse:

Vård av egna barn i hemmet bör värderas på likartat sätt som vårdarbete i t. ex. barndaghemmen. I annat fall kommer de föräldrar som exempelvis på grund av otillräckligt utbyggd kommunal barntillsyn själva tagit hand om barnen i en besvärlig situation när de söker sig ut på arbetsmarknaden. I regel är det fråga om kvinnor, som går ut i förvärvslivet efter förändringar i familjesituationen eller för att återuppta ett tidigare yrkesarbete. Kan de inte genast erbjudas arbete registreras de visserligen som arbetslösa, men de saknar vanligen rätt till arbetslöshetsersättning.

Enligt utskottets mening är det en rättvisefråga att vård av egna barn i hemmet jämställs med förvärvsarbete och således kvalificerar till kontant arbetsmarknadsstöd. En tidsgräns bör sättas med hänsyn till barnets ålder. Denna gräns bör inte vara för snäv utan kvalifikationsrätten bör gälla tills barnet har fyllt åtta år, dvs. samma ålder som gäller för rätten för föräldrar att få förkortad arbetstid.

Med hänsyn till vad som nu förordats görs i hemställan ett tillägg till 6 § i regeringens förslag till ändring av lagen om kontant arbetsmarknadsstöd.

dels att utskottets hemställan under 10 bort ha följande lydelse:

10. beträffande *vård av eget barn m. m.*
att riksdagen med bifall till motion 1983/84:2680 yrkande 2 samt med anledning av regeringens förslag och motion 1983/84:2507 yrkande 9
dels antar 6 § i det till propositionen fogade förslaget till lag om ändring i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring,
dels antar 6 § i propositionens förslag till lag om ändring i lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd i följande som *Reservanternas förslag* betecknade lydelse:

Regeringens förslag	*Reservanternas förslag*
	6 §
Rätt till kontant arbetsmarknadsstöd föreligger, om den arbetslöse	Rätt till kontant arbetsmarknadsstöd föreligger, om den arbetslöse

Regeringens förslag	*Reservanternas förslag*
under en ramtid av tolv månader omedelbart före arbetslöshetens inträde utfört förvärvsarbete i minst fem månader (arbetsvillkor). Härvid tas hänsyn endast till månad då förvärvsarbete utförts minst 75 timmar.	under en ramtid av tolv månader omedelbart före arbetslöshetens inträde utfört förvärvsarbete i minst fem månader (arbetsvillkor). Härvid tas hänsyn endast till månad då förvärvsarbete utförts minst 75 timmar. *Med förvärvsarbete skall i detta avseende jämställas vård av eget barn som inte har fyllt åtta år.*

Tid då förvärvsarbete har utförts får icke räknas mer än en gång för uppfyllande av arbetsvillkoret.

7. Svårigheter med barntillsyn (mom. 11)

Lars-Ove Hagberg (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 12 som börjar "Dessutom behandlas" och slutar "ovan anförda" bort ha följande lydelse:

Enligt huvudregeln skall en förälder som söker arbetslöshetsersättning ha barntillsynen ordnad för normalt dagtidsarbete. Därmed anses sökanden uppfylla villkoret att stå till arbetsmarknadens förfogande, dvs. vara oförhindrad att ta ett erbjudet arbete.

Från huvudregeln görs i tillämpningen redan nu vissa eftergifter, och i propositionen förordas att man fortsätter på den vägen. Det bör sålunda – utan ingrepp i lagstiftningen – i tillämpningen vara möjligt att medge ersättning särskilt i det fall att en förälder vid ofrivillig arbetslöshet oförskyllt går miste om sin barnomsorgsplats. Det är ett steg i rätt riktning, men det framgår också av propositionen att ersättningsrätten fortfarande kommer att gå förlorad i situationer av det slag det här gäller och att omfattningen av ersättningsrätten dessutom får bero på kommunernas sätt att hantera sina regler om förtur till barnomsorgsplats och om rätt att behålla sådan plats vid arbetslöshet.

Enligt utskottets mening kan det inte godtas att rätten till arbetslöshetsersättning för föräldrar – i regel mödrarna – i viss omfattning tillåts skifta från kommun till kommun beroende av inte bara den omfattning i vilken barnomsorgen är utbyggd i resp. kommun utan också de regler som lokalt tillämpas vid tilldelningen av platser. Över huvud taget går det inte att acceptera att en arbetstagare skall behöva gå miste om sin rätt till arbetslöshetsersättning enbart av det skälet att samhället inte kan erbjuda barntillsynsplats. Det låter sig sägas att dessa problem skall lösas inom barnomsorgens ram. Men till dess den kommunala barnomsorgen är fullt utbyggd kommer orättvisorna med föräldrars olika rätt till ersättning vid arbetslöshet att kvarstå. Därför bör regeringen återkomma till riksdagen med förslag till entydiga regler om att arbetssökande som i övrigt är

berättigad till dagpenning från arbetslöshetskassa eller kontant arbetsmarknadsstöd skall kunna erhålla sådan ersättning även om kommunal barnomsorg inte kan erbjudas.

Vad utskottet anfört med anledning av propositionen och motion 428 bör delges regeringen.

dels att utskottets hemställan under 11 bort ha följande lydelse:

11. beträffande *svårigheter med barntillsyn*
att riksdagen med anledning av propositionen i motsvarande del och motion 1983/84:428 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

8. Åtgärder mot utförsäkring (mom. 14)

Lars-Ove Hagberg (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 15 som börjar "Med regeringens" och slutar "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Om man vill komma till rätta med det ökande problemet med utförsäkringarna krävs att det kommer till nya jobb. Det förutsätter i sin tur planerade åtgärder för utbyggnad av både industri och den offentliga sektorn eller med andra ord en politik för att sätta folk i arbete som sedan länge har förespråkats av vänsterpartiet kommunisterna.

I avvaktan på att en sådan politik genomförs kan det sägas vara ett steg framåt att de som hotas av utförsäkring nu kan få beredskapsarbete och därmed undgå situationen att bli utan arbetslöshetsersättning. Det är att märka att den arbetstagare som riskerar utförsäkring själv måste begära att bli anvisad beredskapsarbete. Det förefaller vara en rimligare ordning att det är arbetsförmedlingen som tar initiativet och erbjuder sådant arbete i syfte att förebygga utförsäkring. Detta förutsätter att förmedlingen har beredskapsarbete att erbjuda i varje aktuellt fall. För att underlätta för arbetsförmedlingen och därmed för samhället att infria garantin mot utförsäkring bör deltagande i arbetsmarknadsutbildning jämställas med förvärvsarbete fullt ut, dvs. utan den begränsning till två månader som nu gäller. Om den situationen inträffar i det enskilda fallet att varken beredskapsarbete eller arbetsmarknadsutbildning kan anvisas bör arbetstagaren tillerkännas arbetslöshetsersättning under förlängd tid. För de ersättningar som utges i sådana fall bör arbetslöshetskassorna få full kostnadskompensation från staten.

Det föreslås dels att riksdagen ansluter sig till de ovan angivna riktlinjerna för att garantera beredskapsarbete åt var och en som hotas av utförsäkring, dels att regeringen begär förslag till erforderliga författningsändringar beträffande ersättningsrätten och arbetsmarknadsutbildningen i nu berörda hänseenden.

Med det anförda får syftet med motion 373 i den förevarande delen anses vara tillgodosett.

dels att utskottets hemställan under 14 bort ha följande lydelse:

14. beträffande *åtgärder mot utförsäkring*

att riksdagen med bifall till motion 1983/84:870 samt med anledning av motion 1983/84:373 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

Särskilt yttrande

Företagares arbetslöshet m. m. (mom. 6, 7, 10 och 12)

Anders Högmark, Bengt Wittbom, Sonja Rembo och Ingrid Hemmingsson (alla m) anser

I reservation 1 har vi förordat en översyn av ersättningssystemet vid arbetslöshet med sikte på den framtida utformningen av arbetslöshetsförsäkringen. Som aktuella frågor för denna översyn har vi angivit bl. a. situationen för arbetslösa vid start av eget företag, ersättningsreglerna beträffande föräldrar som vårdat eget barn i hemmet samt avstängningsreglerna för arbetstagare som frivilligt lämnar sina anställningar. Vår primära ståndpunkt är således att detta är frågor som snabbt bör tas upp i ett utredningsarbete, och därför har vi inte ansett det påkallat att reservera oss mot utskottets ställningstaganden till de motioner som särskilt behandlar de angivna frågorna.

Bilaga

Lagförslagen i prop. 1983/84:126

Förslag till
Lag om ändring i lagen (1973: 370) om arbetslöshetsförsäkring

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1973: 370) om arbetslöshetsförsäkring[1]

dels att 12, 13, 21, 24, 30, 32, 97 och 99 §§ samt rubriken närmast efter 96 § skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas två nya paragrafer, 96 a och 96 b §§, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
12 §	
Dagpenning får ej utges för söndag. *För helgdag som ej infaller på söndag samt för påskafton, pingstafton, midsommarafton, julafton och nyårsafton får dagpenning utges endast om dagpenning utgår för minst två ytterligare dagar under samma kalendervecka och en arbetslös dag infaller omedelbart före eller efter helgen.*	Dagpenning får, *om inte arbetsmarknadsstyrelsen medger undantag*, ej utges för *lördag eller* söndag.

Dagpenning får ej utges för tid under vilken försäkrad uppbär föräldrapenning enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring.

13 §

Dagpenning får icke utgå förrän den försäkrade under en sammanhängande tid av fem kalenderveckor varit arbetslös fem dagar (karensvillkor). I karenstid inräknas endast dag för vilken dagpenning skulle utgått, om karenstiden gått till ända.

I fråga om medlem som före arbetslöshetens inträde haft sin huvudsakliga försörjning genom verksamhet som självständig företagare får erkänd arbetslöshetskassa föreskriva en karenstid om högst två månader. Därvid skall den tid inom vilken karenstiden beräknas förlängas i motsvarande omfattning.

21 §

Sedan försäkrad erhållit ålderspension skall han eller hon, när ansökan om ersättning därefter första gången görs under verksamhetsåret, inplaceras i avdragsklass en-

Sedan försäkrad erhållit ålderspension skall han eller hon, när ansökan om ersättning därefter första gången görs under verksamhetsåret, inplaceras i avdragsklass en-

[1] Lagen omtryckt 1982: 432.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
ligt en av arbetsmarknadsstyrelsen fastställd pensionsavdragstabell. Dagpenning skall, sedan den fastställts enligt bestämmelserna i 20 § första stycket, nedsättas med det mot avdragsklassen svarande avdragsbeloppet. Ersättning som understiger *fyra* kronor för dag utbetalas ej.	ligt en av arbetsmarknadsstyrelsen fastställd pensionsavdragstabell. Dagpenning skall, sedan den fastställts enligt bestämmelserna i 20 § första stycket, nedsättas med det mot avdragsklassen svarande avdragsbeloppet. Ersättning som understiger *tio* kronor för dag utbetalas ej.

Rätten till ersättning upphör, när den försäkrade börjar uppbära ålderspension med en tjänstetidsfaktor som uppgår till 0,8 eller mer och pensionen utgår på grund av förvärvsarbete. Vad som nu har sagts gäller dock inte tilläggspension i form av ålderspension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

24 §

Ersättning till försäkrad som regelbundet utför deltidsarbete under veckor då han i övrigt är arbetslös, *utgår med högst 50 dagpenningbelopp. Arbetslöshetskassan får dock för enskild medlem medge att antalet belopp ökas till 150. Om arbetsmarknadsstyrelsen medger det, och särskilda skäl föreligger, kan det antal dagpenningbelopp som skall utgå till medlemmen ökas ytterligare.*	*För en* försäkrad som regelbundet utför deltidsarbete under veckor då han i övrigt är arbetslös *får, om det finns särskilda skäl, regeringen eller, efter regeringens bestämmande, arbetsmarknadsstyrelsen föreskriva begränsningar i ersättningsrätten.*

30 §[2]

Är det sannolikt att arbete som avses i 29 § skulle ha varat högst fem dagar eller mer än fem men högst tio dagar eller mer än tio dagar, utgör avstängningstiden fem, tio respektive 20 ersättningsdagar. I avstängningstiden inräknas endast dagar för vilka karenstid skulle ha tillgodoräknats eller dagpenning skulle ha utgått, om avstängningen inte hade skett, eller dagar under vilka den försäkrade har utfört förvärvsarbete. Den totala avstängningstiden får dock inte överstiga 14, 28 respektive 56 kalenderdagar.

Inträffar under avstängningstiden förhållande som avses i 29 §, beräknas ny avstängningstid i enlighet med bestämmelserna i första stycket, om inte den nya avstängningstiden ryms inom den löpande avstängningstiden.

Är det uppenbart att en försäkrad ej vill antaga lämpligt arbete, såsom då den försäkrade vid upprepade tillfällen har avvisat erbjudet sådant arbete, skall den försäkrade vara avstängd till dess han eller hon ut-	Är det uppenbart att en försäkrad ej vill antaga lämpligt arbete, såsom då den försäkrade vid upprepade tillfällen *antingen* har avvisat erbjudet sådant arbete *eller lämnat sitt arbete frivilligt utan giltig anled-*

[2] Senaste lydelse 1982: 1220.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
fört förvärvsarbete under 20 dagar.	*ning*, skall den försäkrade vara avstängd till dess han eller hon utfört förvärvsarbete under 20 dagar.

Avstängningstiden räknas från den dag då det förhållande som anges i 29 § inträffat.

32 §

Ansökan om ersättning göres skriftligen hos arbetslöshetskassan. Vid ansökningen skall fogas intyg av arbetsgivare om den försäkrades arbetsförhållanden samt de uppgifter i övrigt som behövs för bedömande av den försäkrades ersättningsrätt.	Ansökan om ersättning göres skriftligen hos arbetslöshetskassan. Vid ansökningen skall fogas intyg av arbetsgivare om den försäkrades arbetsförhållanden samt de uppgifter i övrigt som behövs för bedömande av den försäkrades ersättningsrätt. *Kan sådant intyg endast med stora svårigheter införskaffas, får arbetsförhållandena och övriga uppgifter styrkas på annat sätt.*

Intyg och övriga uppgifter skall förvaras bland kassans handlingar.

Arbetsgivare skall på begäran utfärda intyg som avses i första stycket enligt formulär som fastställts av arbetsmarknadsstyrelsen.

Talan mot arbetslöshetskassas och arbetsmarknadsstyrelsens beslut	*Överklagande av* arbetslöshetskassas och arbetsmarknadsstyrelsens beslut *m.m.*

96 a §

Beslut av en erkänd arbetslöshetskassa i ärenden om försäkring enligt denna lag skall omprövas av kassan, om det begärs av en försäkrad som beslutet angår och beslutet inte har meddelats med stöd av 96 b §.

Vid omprövningen får beslutet inte ändras till den försäkrades nackdel.

96 b §

Även om begäran om omprövning inte har framställts, skall arbetslöshetskassan ändra beslutet i ett ärende om försäkring enligt denna lag som har fattats av kassan och inte har prövats av arbetsmarknadsstyrelsen,

1. om beslutet på grund av skrivfel, räknefel eller annat sådant förbiseende innehåller uppenbar oriktighet,

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2. om beslutet har blivit oriktigt på grund av att det har fattats på uppenbart felaktigt eller ofullständigt underlag,

3. om beslutet har blivit oriktigt på grund av uppenbart felaktig rättstillämpning eller annan liknande orsak.

Ändring behöver inte göras om oriktigheten är av ringa betydelse.

Ett beslut får inte ändras till den försäkrades nackdel, om den beslutade förmånen har förfallit till betalning och inte heller i annat fall om det finns synnerliga skäl mot det.

Ändring enligt denna paragraf får inte ske sedan mer än två år förflutit från den dag då beslutet meddelades. Ändring får dock ske även efter utgången av denna tid, om det först därefter har kommit fram att beslutet har fattats på uppenbart felaktigt eller ofullständigt underlag eller om det finns andra synnerliga skäl.

97 §

Talan mot beslut av erkänd arbetslöshetskassa *föres genom besvär* hos arbetsmarknadsstyrelsen.

Beslut av *en* erkänd arbetslöshetskassa *får överklagas* hos arbetsmarknadsstyrelsen *genom besvär. Kassans beslut får dock inte överklagas innan kassan har omprövat sitt beslut enligt 96 a §. Överklagas ett beslut innan det har omprövats skall överklagandet anses som en begäran om omprövning enligt den paragrafen.*

99 §

Besvär skall inges till den myndighet eller det organ som har meddelat beslutet. Den omständigheten att besvären ingivits eller insänts direkt till den myndighet som har att pröva besvären utgör dock ej hinder för besvärens upptagande till prövning, om de inkommit före besvärstidens utgång.

Beträffande tid för anförande av besvär gäller även i fråga om erkänd arbetslöshetskassas beslut bestämmelserna i 12 § andra stycket förvaltningslagen (1971:290). Besvär över arbetsmarknadsstyrelsens beslut om vägrad registrering föres sist inom två månader från beslutets dag.

Vad som sägs i denna paragraf om besvär skall i tillämpliga delar gälla en begäran om omprövning enligt 96 a §.

Kassas beslut och arbetsmarknadsstyrelsens beslut enligt denna lag länder till omedelbar efterrättelse, om ej annat angivits i beslutet eller bestämmes av myndighet som har att pröva beslutet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1984.

De nya bestämmelserna i 96 a och 97 §§ tillämpas inte på beslut som har meddelats före ikraftträdandet.

Bestämmelserna i 96 b § om ändring av beslut tillämpas även på beslut som har meddelats före ikraftträdandet.

Förslag till
Lag om ändring i lagen (1973: 371) om kontant arbetsmarknadsstöd

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1973: 371) om kontant arbetsmarknadsstöd[1]

dels att 10 och 17 §§ skall upphöra att gälla,

dels att 1, 6, 8, 9, 12-15, 24, 27, 30, 31 och 33 §§ samt rubriken närmast efter 30 § skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas två nya paragrafer, 30 a och 30 b §§, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	
Kontant arbetsmarknadsstöd utges enligt denna lag vid arbetslöshet till	
1. den som icke är försäkrad enligt lagen (1973: 370) om arbetslöshetsförsäkring,	
2. försäkrad enligt nämnda lag som efter inträdet i erkänd arbetslöshetskassa ännu ej uppfyllt medlemsvillkoret enligt lagen,	
3. försäkrad enligt nämnda lag som ej har rätt till ersättning enligt lagen på grund av att ersättningsperiod gått till ända sedan han uppnått 60 års ålder, *eller*	3. försäkrad enligt nämnda lag som ej har rätt till ersättning enligt lagen på grund av att ersättningsperiod gått till ända sedan han uppnått 60 års ålder.
4. försäkrad enligt nämnda lag som ej har rätt till ersättning enligt lagen på grund av att ersättningsperiod gått till ända sedan han uppnått 55 års ålder och blivit arbetslös av anledning som anges i 14 § andra stycket.	
6 §	
Rätt till kontant arbetsmarknadsstöd föreligger, om den arbetslöse under en ramtid av tolv månader omedelbart före arbetslöshetens inträde utfört förvärvsarbete i minst fem månader (arbetsvillkor). Här-	Rätt till kontant arbetsmarknadsstöd föreligger, om den arbetslöse under en ramtid av tolv månader omedelbart före arbetslöshetens inträde utfört förvärvsarbete i minst fem månader (arbetsvillkor). Här-

[1] Lagen omtryckt 1982: 433.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
vid *tages* hänsyn endast till månad då förvärvsarbete utförts *minst tio dagar och* minst *70* timmar.	vid *tas* hänsyn endast till månad då förvärvsarbete utförts minst *75* timmar.

Tid då förvärvsarbete har utförts får icke räknas mer än en gång för uppfyllande av arbetsvillkoret.

8 §

Vid bestämmande av ramtid enligt 6 § inräknas icke tid då sökanden varit hindrad att arbeta på grund av styrkt sjukdom, värnpliktstjänstgöring, vuxenutbildning, yrkesinriktad rehabilitering, nykterhetsvård på anstalt, frihetsberövande på kriminalvårdens område eller vård av eget barn eller adoptivbarn som ej fyllt två år, i den mån sådan tid ej enligt 7 § jämställes med tid under vilken förvärvsarbete utförts.	Vid bestämmande av ramtid enligt 6 § inräknas icke tid då sökanden varit hindrad att arbeta på grund av styrkt sjukdom, värnpliktstjänstgöring, vuxenutbildning, yrkesinriktad rehabilitering, nykterhetsvård på anstalt, frihetsberövande på kriminalvårdens område eller vård av eget barn eller adoptivbarn som ej fyllt två år, i den mån sådan tid ej enligt 7 § jämställes med tid under vilken förvärvsarbete utförts. *Den tid som inte räknas in i ramtiden får dock inte överstiga två år.*

9 §

Den som i minst *tre månader* i anslutning till att han avslutat *ungdomsutbildning, sådan yrkesinriktad vuxenutbildning* på heltid som omfattar minst ett läsår och som berättigar till studiesocialt stöd eller arbetsmarknadsutbildning som omfattar minst *tre* månader, stått till arbetsmarknadens förfogande som arbetssökande genom den offentliga arbetsförmedlingen är berättigad till kontant arbetsmarknadsstöd, utan att ha uppfyllt arbetsvillkoret. *Sökanden skall dock ställa sig till arbetsmarknadens förfogande inom fem månader från utbildningens avslutande, om ej särskilda skäl föreligger.*	Den som i minst *90 kalenderdagar under en ramtid av tio månader* i anslutning till att han avslutat *utbildning* på heltid som omfattar minst ett läsår och som berättigar till studiesocialt stöd eller arbetsmarknadsutbildning som omfattar minst *fem* månader, stått till arbetsmarknadens förfogande som arbetssökande genom den offentliga arbetsförmedlingen *eller förvärvsarbetat* är berättigad till kontant arbetsmarknadsstöd, utan att ha uppfyllt arbetsvillkoret. *Vid bestämmande av ramtid inräknas inte tid då sökanden har varit hindrad att stå till arbetsmarknadens förfogande på grund av sjukdom, värnpliktstjänstgöring, havandeskap eller vård av eget barn eller adoptivbarn som inte har fyllt två år.*
Arbetslös som avses i 1 § 3 *och 4* skall vid tillämpning av första stycket anses ha fullgjort arbetsvillkoret.	Arbetslös som avses i 1 § 3 skall vid tillämpning av första stycket anses ha fullgjort arbetsvillkoret.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
10 §	
Vid tillämpning av 6, 7, 8 och 9 §§ tages ej hänsyn till tid innan sökanden uppnått 15 års ålder.	
12 §	
Kontant arbetsmarknadsstöd får ej utges för söndag. *För helgdag som ej infaller på söndag samt för påskafton, pingstafton, midsommarafton, julafton och nyårsafton får stöd utges endast om stöd utgår för minst två ytterligare dagar under samma kalendervecka och en arbetslös dag infaller omedelbart före eller efter helgen.*	Kontant arbetsmarknadsstöd får, *om inte arbetsmarknadsstyrelsen medger undantag*, ej utges för *lördag eller* söndag.
Stöd får ej utges för tid under vilken stödtagaren uppbär föräldrapenning enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring.	
13 §	
Kontant arbetsmarknadsstöd får icke utgå förrän sökanden *under en sammanhängande tid av fem kalenderveckor* varit arbetslös fem dagar (karensvillkor). I karenstid inräknas endast dag för vilken stöd skulle ha utgått, om karenstiden gått till ända.	Kontant arbetsmarknadsstöd får icke utgå förrän sökanden varit arbetslös fem dagar (karensvillkor). I karenstid inräknas endast dag för vilken stöd skulle ha utgått, om karenstiden gått till ända.
I fråga om den som före arbetslöshetens inträde haft sin huvudsakliga försörjning genom verksamhet som självständig företagare gäller en karenstid om två månader. Den tid inom vilken karenstiden beräknas skall för sådan sökande utgöra sex månader. Arbetsmarknadsstyrelsen får, om särskilda skäl föreligger, föreskriva att kortare karenstid skall gälla.	
Sökande som avses i 1 § 3 *och 4* behöver ej uppfylla karensvillkoret. Detsamma gäller den som är ersättningsberättigad enligt 9 §.	Sökande som avses i 1 § 3 behöver ej uppfylla karensvillkoret. Detsamma gäller den som är ersättningsberättigad enligt 9 §.
14 §	
Kontant arbetsmarknadsstöd utgår under längst 150 dagar från det karensvillkoret uppfyllts (ersättningsperiod), om ej annat följer av 15 § sista stycket. Har stödtagaren	Kontant arbetsmarknadsstöd utgår under längst 150 dagar från det karensvillkoret uppfyllts (ersättningsperiod), om ej annat följer av 15 § sista stycket. Har stödtagaren

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
uppnått 55 års ålder innan ersättningsperioden gått till ända, är perioden i stället 300 dagar. Sedan stödtagaren uppnått 60 års ålder, är ersättningsperioden *icke begränsad. Detsamma gäller sökande som avses i 1 § 4.*	uppnått 55 års ålder innan ersättningsperioden gått till ända, är perioden i stället 300 dagar. Sedan stödtagaren uppnått 60 års ålder, är ersättningsperioden *450 dagar.*
Även i fråga om den som fyllt minst 55 år innan ersättningsperioden gått till ända är ersättningsperioden obegränsad, om han blivit arbetslös som en omedelbar följd av nedläggning av eller bestående ändring i driften vid företag där han var anställd eller avveckling av hans verksamhet som självständig företagare på grund av omfattande eller genomgripande förändring i ortens näringsliv eller i den näringsgren där han utövade verksamheten samt om han i minst 24 månader under de tre åren närmast före arbetslöshetens inträde utfört förvärvsarbete.	

Rätten till kontant arbetsmarknadsstöd upphör vid utgången av månaden före den under vilken den arbetslöse fyller 65 år eller när han dessförinnan börjar uppbära hel ålderspension, hel förtidspension eller helt sjukbidrag enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring.

15 §

Om arbetslöshet upphör innan ersättningsperioden gått till ända, har stödtagaren, om annat ej följer av 16 §, rätt till kontant arbetsmarknadsstöd under återstående antal dagar av perioden vid ny arbetslöshet, även om han då ej uppfyller arbetsvillkoret och karensvillkoret.

Har ersättningsperioden gått till ända men har stödtagaren *under perioden ånyo* uppfyllt arbetsvillkoret, utgår kontant arbetsmarknadsstöd under ytterligare ersättningsperiod. Därvid skall dock karensvillkoret ånyo uppfyllas. Den nya ersättningsperioden räknas från inträdet av den arbetslöshet, då stödtagaren senast uppfyllde arbetsvillkoret.	Har ersättningsperioden gått till ända men har stödtagaren *inom en tid av tolv månader dessförinnan* uppfyllt arbetsvillkoret, utgår kontant arbetsmarknadsstöd under ytterligare ersättningsperiod. Därvid skall dock karensvillkoret ånyo uppfyllas. Den nya ersättningsperioden räknas från inträdet av den arbetslöshet, då stödtagaren senast uppfyllde arbetsvillkoret.
Till den som regelbundet utför deltidsarbete under tid då han i övrigt är arbetslös *utgår ersättning under högst 50 dagar. Om särskilda skäl föreligger, får dock ersättningstiden förlängas till vad som eljest gäller.*	*För* den som regelbundet utför deltidsarbete under tid då han i övrigt är arbetslös *får, om det finns särskilda skäl, regeringen eller, efter regeringens bestämmande, arbetsmarknadsstyrelsen föreskriva begränsningar i ersättningsrätten.*

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
17 §	
Stödtagare som blivit ersättningsberättigad med stöd av 9 § kan icke erhålla kontant arbetsmarknadsstöd under ny ersättningsperiod utan att uppfylla arbetsvillkoret enligt 6-8 §§, om ej särskilda skäl föreligger.	
24 §	
Uppbär stödtagare änke- eller änklingspension eller annan ålderspension än enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller mindre än hel förtidspension, mindre än helt sjukbidrag eller halv ålderspension enligt nämnda lag eller delpension enligt lagen *(1975:380)* om delpensionsförsäkring, nedsättes det kontanta arbetsmarknadsstödet med pensionsbeloppet.	Uppbär stödtagare änke- eller änklingspension eller annan ålderspension än enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller mindre än hel förtidspension, mindre än helt sjukbidrag eller halv ålderspension enligt nämnda lag eller delpension enligt lagen *(1979:84)* om delpensionsförsäkring, nedsättes det kontanta arbetsmarknadsstödet med pensionsbeloppet.
Uppbär stödtagare livränta från försäkringsinrättning på grund av yrkesskada eller olycksfall, nedsättes stödet enligt grunderna i första stycket.	
Ersättning understigande *fyra* kronor för dag utbetalas ej. Brutet krontal utjämnas till närmast högre krontal.	Ersättning understigande *tio* kronor för dag utbetalas ej. Brutet krontal utjämnas till närmast högre krontal.
27 §[2]	
Är det sannolikt att arbete som avses i 26 § skulle ha varat högst fem dagar eller mer än fem men högst tio dagar eller mer än tio dagar, utgör avstängningstiden fem, tio respektive 20 ersättningsdagar. I avstängningstiden inräknas endast dagar för vilka karenstid skulle ha tillgodoräknats eller kontant arbetsmarknadsstöd skulle ha utgått, om avstängningen inte hade skett, eller dagar under vilka stödtagaren har utfört förvärvsarbete. Den totala avstängningstiden får dock inte överstiga 14, 28 respektive 56 kalenderdagar.	
Inträffar under avstängningstiden förhållande som avses i 26 §, beräknas ny avstängningstid i enlighet med bestämmelserna i första stycket, om inte den nya avstängningstiden ryms inom den löpande avstängningstiden.	
Är det uppenbart att stödtagaren ej vill antaga lämpligt arbete, såsom då stödtagaren vid upprepade tillfällen har avvisat erbjudet sådant arbete, skall stödtagaren vara av-	Är det uppenbart att stödtagaren ej vill antaga lämpligt arbete, såsom då stödtagaren vid upprepade tillfällen *antingen* har avvisat erbjudet sådant arbete *eller lämnat sitt arbe-*

[2] Senaste lydelse 1982: 1221.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
stängd till dess han eller hon utfört förvärvsarbete under 20 dagar.	*te frivilligt utan giltig anledning,* skall stödtagaren vara avstängd till dess han eller hon utfört förvärvsarbete under 20 dagar.

Avstängningstiden räknas från den dag då det förhållande som anges i 26 § inträffat.

30 §

Ansökan om kontant arbetsmarknadsstöd göres skriftligen hos länsarbetsnämnden i det län där sökanden är bosatt. Vid ansökningen skall fogas intyg av arbetsgivaren om sökandens arbetsförhållanden samt de uppgifter i övrigt som behövs för bedömande av hans rätt till stöd.	Ansökan om kontant arbetsmarknadsstöd göres skriftligen hos länsarbetsnämnden i det län där sökanden är bosatt. Vid ansökningen skall fogas intyg av arbetsgivaren om sökandens arbetsförhållanden samt de uppgifter i övrigt som behövs för bedömande av hans rätt till stöd. *Kan sådant intyg endast med stora svårigheter införskaffas, får arbetsförhållandena och övriga uppgifter styrkas på annat sätt.*

Arbetsgivare skall på begäran utfärda intyg som avses i första stycket enligt formulär som fastställes av arbetsmarknadsstyrelsen.

Utbetalning av kontant arbetsmarknadsstöd göres av den allmänna försäkringskassa i vilken sökanden är inskriven.

Talan mot länsarbetsnämnds, allmän försäkringskassas, arbetsmarknadsstyrelsens och försäkringsrätts beslut	*Överklagande av* länsarbetsnämnds, allmän försäkringskassas, arbetsmarknadsstyrelsens och försäkringsrätts beslut *m.m.*

30 a §

Beslut av en länsarbetsnämnd i ärenden om stöd enligt denna lag skall omprövas av nämnden, om det begärs av en enskild som beslutet angår och beslutet inte har meddelats med stöd av 30 b §.

Vid omprövningen får beslutet inte ändras till den enskildes nackdel.

30 b §

Även om begäran om omprövning inte har framställts, skall länsarbetsnämnden ändra beslutet i ett ärende om stöd enligt denna lag som har fattats av nämnden och inte har prövats av arbetsmarknadsstyrelsen.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	1. om beslutet på grund av skrivfel, räknefel eller annat sådant förbiseende innehåller uppenbar oriktighet, *2. om beslutet har blivit oriktigt på grund av att det har fattats på uppenbart felaktigt eller ofullständigt underlag,* *3. om beslutet har blivit oriktigt på grund av uppenbart felaktig rättstillämpning eller annan liknande orsak.* *Ändring behöver inte göras om oriktigheten är av ringa betydelse.* *Ett beslut får inte ändras till den enskildes nackdel, om den beslutade förmånen har förfallit till betalning och inte heller i annat fall om det finns synnerliga skäl mot det.* *Ändring enligt denna paragraf får inte ske sedan mer än två år förflutit från den dag då beslutet meddelades. Ändring får dock ske även efter utgången av denna tid, om det först därefter har kommit fram att beslutet har fattats på uppenbart felaktigt eller ofullständigt underlag eller om det finns andra synnerliga skäl.*
	31 §
Talan mot beslut av länsarbetsnämnd enligt denna lag *föres genom besvär* hos arbetsmarknadsstyrelsen.	Beslut av länsarbetsnämnd enligt denna lag *får överklagas* hos arbetsmarknadsstyrelsen *genom besvär. Nämndens beslut får dock inte överklagas innan nämnden har omprövat sitt beslut enligt 30 a §. Överklagas ett beslut innan det har omprövats skall överklagandet anses som en begäran om omprövning enligt den paragrafen.*

I fråga om ärende som i första instans handlägges av allmän försäkringskassa har bestämmelserna i 20 kap. 10-13 §§ lagen (1962: 381) om allmän försäkring om ändring av beslut samt talan mot allmän försäkringskassas och försäkringsrätts beslut motsvarande tillämpning.

33 §

Besvär skall inges till den myndighet eller det organ som har meddelat beslutet. Den omständigheten att besvären ingivits eller insänts direkt till den myndighet som har att pröva besvären utgör dock ej hinder för besvärens upptagande till prövning, om de inkommit före besvärstidens utgång.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	Vad som sägs i denna paragraf om besvär skall i tillämpliga delar gälla en begäran om omprövning enligt 30 a §. Begäran om omprövning av ett beslut skall ske inom samma tid som besvär skall anföras mot beslutet.

Länsarbetsnämnds, allmän försäkringskassas, arbetsmarknadsstyrelsens, riksförsäkringsverkets och försäkringsrätts beslut länder till omedelbar efterrättelse, om ej annat angivits i beslutet eller bestäms av myndighet som har att pröva beslutet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1984.

I fråga om den som före ikraftträdandet har beviljats kontant arbetsmarknadsstöd med stöd av 1 § 4 eller 14 § första och andra styckena gäller dessa bestämmelser i sin äldre lydelse under återstoden av ersättningsperioden.

I fråga om den som har anmält sig som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen såsom arbetslös före ikraftträdandet prövas rätten till kontant arbetsmarknadsstöd enligt 6, 8 och 9 §§ i sin äldre lydelse, om inte de nya bestämmelserna är förmånligare för sökanden.

De nya bestämmelserna i 30 a och 31 §§ tillämpas inte på beslut som har meddelats före ikraftträdandet.

Bestämmelserna i 30 b § om ändring av beslut tillämpas även på beslut som har meddelats före ikraftträdandet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning 1
Regeringens förslag 2
Motionerna 2
Utskottet 4
Inledning 4
Utredningsverksamhet 5
Statsbidragen till arbetslöshetskassorna 8
Ersättningsvillkoren 9
Företagares arbetslöshet 9
Vård av eget barn m. m. 11
Svårigheter med barntillsyn 12
Avstängningsreglerna 13
Övriga regeländringar 13
Åtgärder mot utförsäkring 14
Anslagsfrågor 15
Utskottets hemställan 16
Reservationer 18
1. En sammanhållen översyn av ersättningssystemet vid arbetslöshet (m) 18
2. Uppdatering av utredningen om en allmän arbetslöshetsförsäkring (c) 20
3. Fortsatta förbättringar av arbetslöshetsförsäkringen (vpk) 21
4. Utvärdering av arbetsmarknadspolitiken (m) 21
5. Statsbidragen till arbetslöshetskassorna (m, c, fp) 23
6. Vård av eget barn m. m. (fp) 24
7. Svårigheter med barntillsyn (vpk) 25
8. Åtgärder mot utförsäkring (vpk) 26
Särskilt yttrande 27
Företagares arbetslöshet m. m. (m) 27
Bilaga 28

minab/gotab 78516 Stockholm 1984